

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL DIDMENINIŲ SPECIALIŲJŲ PAJĖGUMŲ RINKOS TYRIMO REZULTATŲ

2025-xx-xx d. Nr. TN-

Vilnius

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba) 2025 m. gegužės x d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atlikto Didmeninių specialiųjų pajėgumų rinkos tyrimo (toliau – Rinkos tyrimas) rezultatų.

Taryba n u s t a t ė:

(1) Rinkos tyrimas pradėtas 2022 m. balandžio 15 d. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2022 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. (1.9E)1V-293 „Dėl Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo“¹. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) atlikto Rinkos tyrimo rezultatai pateikti Didmeninių specialiųjų pajėgumų rinkos tyrimo ataskaitoje (toliau – Ataskaita).

(2) Rinkos tyrimo metu buvo vertinta informacija bei duomenys, kurie buvo surinkti tiesiogiai iš rinkos dalyvių (31 duomenų perdavimo paslaugų teikėjas), Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimų², kitų RRT atliktų rinkų tyrimų metu surinkta informacija, Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo³ nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikta informacija, Operatorių tinklų išvystymo informacinės sistemos duomenys, taip pat kita RRT turima ar viešai paskelbta informacija. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos darbo reglamento⁴ 27 punktu ir 29.4 papunkčiu, Ataskaitos projektas nuo 2025 m. vasario 7 d. iki 2025 m. kovo 14 d. RRT interneto

¹ Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinka buvo nurodyta 2014 m. spalio 9 d. Komisijos rekomendacijos 2014/710/ES dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, priedo 5 pastraipoje. 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacijos (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, priedo 2 pastraipoje nurodyta Didmeninių specialiųjų pajėgumų rinka, kuri atitinka Rekomendacijoje 2014/710/ES nurodytą Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinką.

² Pradėti RRT tarybos 2024 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. TN-22 „Dėl Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo pradėjimo“ ir RRT tarybos 2024 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. TN-21 „Dėl Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo pradėjimo“.

³ Patvirtinto RRT direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“.

⁴ Patvirtinto RRT tarybos 2022 m. rugsėjo 20 d. nutarimu Nr. TN-35 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos darbo reglamento patvirtinimo“.

svetainėje buvo pateiktas viešam konsultavimuisi. Pastabų dėl pateikto Ataskaitos projekto nebuvo gauta.

(3) Ataskaitoje Didmeninių specialiųjų pajėgumų (toliau – DSP) rinka išskirta į DSP paslaugų, naudojamų mažmeninių specialiųjų pajėgumų paslaugų teikimui, (toliau – DSP verslo centrams paslaugos) rinką ir DSP paslaugų, naudojamų užtikrinti aukštos kokybės duomenų perdavimo paslaugų teikimą į mobiliojo ryšio operatorių valdomas bazines stotis (toliau – DSP bazinėms stotims paslaugos) rinką, kurios apibrėžtos Ataskaitos 2.4 skyriuje.

(4) DSP verslo centrams paslaugų rinką sudaro DSP verslo centrams paslaugos, kurios: 1) teikiamos nuo šių paslaugų teikėjo viešojo fiksuotojo ryšio tinklo (toliau – fiksuotojo ryšio tinklas) skirstomojo įrenginio, kuris yra arčiausiai viešojo elektroninių ryšių tinklo galinio taško (toliau – tinklo galinis taškas), iki tinklo galinio taško; 2) teikiamos šviesolaidinių ryšių linijų (toliau – šviesolaidinės linijos) pagrindu išvystytais fiksuotojo ryšio tinklais; 3) užtikrina šiuos kokybinius duomenų perdavimo paslaugų parametrus: a) dedikuota (fiziškai arba virtualiai) ryšio linija; b) užtikrinta (garantuota) greیتaveika; c) simetriška abiem kryptimis duomenų perdavimo sparta; d) aukštas duomenų perdavimo paslaugų pateikiamumas; e) mažas paketų vėlinimo laikas; f) mažas paketų vėlinimo pokytis; g) trumpas gedimų šalinimo terminas (toliau visi kartu – aukšti paslaugų kokybiniai parametrai), ir kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

(5) DSP bazinėms stotims paslaugų rinką sudaro: 1) DSP bazinėms stotims paslaugos, kurios: a) teikiamos mobiliuoju tranzitiniu tinklu, t. y. nuo mobiliojo ryšio pagrindinio tinklo iki bazinės stoties; b) teikiamos šviesolaidinių linijų pagrindu išvystytais tinklais arba radiorelinėmis linijomis; c) užtikrina aukštus paslaugų kokybinius parametrus; 2) prieiga prie nenaudojamų šviesolaidinių linijų skaidulų (angl. *Dark Fiber*), suteikiama nuo mobiliojo ryšio pagrindinio tinklo iki bazinės stoties, ir kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

(6) Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 6 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad pagrindinis reguliavimo intervencinių priemonių tikslas – duoti naudos galutiniams naudotojams kainų, kokybės ir pasirinkimo požiūriu, užtikrinant tvarią konkurenciją mažmeniniu lygmeniu, todėl pirmiausia turėtų būti apibrėžtos mažmeninės rinkos ir jei jos yra veiksmingai konkurencingos be didmeninio reguliavimo, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų padaryti išvadą, kad susijusių didmeninių rinkų reguliavimas nebereikalingas. Atsižvelgiant į tai, Ataskaitos 2.1 skyriuje apibrėžtos mažmeninių specialiųjų pajėgumų paslaugos – tai mažmeninės duomenų perdavimo paslaugos, užtikrinančios aukštus paslaugų kokybinius parametrus, teikiamos galutiniams viešųjų elektroninių ryšių paslaugų gavėjams (toliau – galutiniai paslaugų gavėjai, o kiekvienas atskirai – galutinis paslaugų gavėjas), išskyrus vartotojus, (toliau ir – Verslo klientai, o kiekvienas atskirai – Verslo klientas) ir jungiančios Verslo kliento padalinius ir (ar) objektus, susijusius su Verslo kliento veikla, pavyzdžiui, verslo centrus (negyvenamąsias (komercinės) paskirties patalpas, kuriose verslo įmonių administracija ir (ar) darbuotojai atlieka verslo tikslams pasiekti reikalingas funkcijas), duomenų centrus, Lietuvoje veikiančių bankų skyrius.

(7) Tarybos 2025 m. X d. nutarimu Nr. TN-X „Dėl Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos, Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo rezultatų“ (toliau – Nutarimas Nr. TN-X) Telia Lietuva, AB, (toliau – Telia) buvo nustatyti įpareigojimai Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje, kurią sudaro prieigos prie ryšių kabelių kanalų sistemos

(toliau – RKKS) paslauga, ir įpareigojimai Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje, užtikrinantys didmeninę prieigą prie vietinių linijų, įskaitant virtualią prieigą prie atsietos vietinės linijos (angl. *Virtual Unbundling of Local Access*, toliau – VULA).

(8) Ataskaitos 2.2 skyriuje buvo analizuojami barjerai norint pradėti teikti mažmeninių specialiųjų pajėgumų paslaugas. Šiame skyriuje nustatyta, kad minėtas paslaugas galima teikti tiek savo tinklu, tiek naudojantis kitų operatorių teikiama didmenine prieiga, tokia kaip didmeninė prieiga prie RKKS, didmeninė prieiga prie vietinių linijų, aukštos kokybės duomenų perdavimo elektroninių ryšių tinklo galiniu segmentu paslaugomis. Ataskaitos 2.2 skyriuje taip pat nustatyta, kad įėjimo į šią rinką barjerai yra aukšti tik tais atvejais, kai nesinaudojama kitų operatorių teikiama didmeninė prieiga prie RKKS ir didmeninė prieiga prie vietinių linijų, t. y. naudojimasis RRT reguliuojamomis sąlygomis didelę įtaką turinčio operatoriaus teikiama prieiga prie RKKS, prieiga prie vietinių linijų, įskaitant VULA, pašalina šiuos barjerus ir sudaromos prielaidos veiksmingesnės konkurencijos vystymuisi mažmeninių specialiųjų pajėgumų paslaugų rinkoje.

(9) Aukštos kokybės duomenų perdavimo elektroninių ryšių tinklo galiniu segmentu paslaugų rinka (toliau – Galinių segmentų rinka) reguliuojama atlikus Minimalaus skirtųjų linijų rinkinio, Nacionalinių skirtųjų linijų magistralinių segmentų, Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinkų tyrimus RRT direktoriaus 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 1V-16 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką aukštos kokybės duomenų perdavimo elektroninių ryšių tinklo galiniu segmentu paslaugų rinkoje“⁵. Galinių segmentų rinka iš esmės sutampa su DSP verslo centrums paslaugų rinka. Pabrėžtina, kad Galinių segmentų rinkos paslaugos neturėjo įtakos mažmeninių specialiųjų pajėgumų paslaugų teikimui 2018 m. sausio 1 d. – 2023 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu, kadangi nebuvo įsigyta nei viena reguliuojama paslauga.

(10) Rekomendacijos (ES) 2020/2245 priede nurodyta „2-oji rinka: didmeniniai specialieji pajėgumai“. RRT, siekdama nustatyti, ar yra būtinas reguliavimas DSP verslo centrums paslaugų rinkoje, Ataskaitos 3.1 skyriuje, vadovaudamasi Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 8 konstatuojamąja dalimi, įvertino DSP verslo centrums paslaugų rinką pagal pirmąjį kriterijų – kliūčių, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje, egzistavimas. Atlikus vertinimą, nustatyta, kad DSP verslo centrums paslaugų rinka netenkina Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 8 konstatuojamojoje dalyje nurodyto trijų kriterijų testo pirmojo kriterijaus, kadangi remiantis Ataskaitos 2.2 skyriuje atlikta analize ir Nutarimu Nr. TN-X, laikytina, kad įėjimo į DSP verslo centrums paslaugų rinką barjerai yra aukšti tik tais atvejais, kai nesinaudojama kitų operatorių teikiama didmeninė prieiga. Tuo tarpu naudojimasis RRT reguliuojamomis sąlygomis Telia teikiama prieiga prie RKKS, didmeninė prieiga prie vietinių linijų, įskaitant VULA, pašalina šiuos barjerus, t. y. laikytina, kad nėra aukštų įėjimo į DSP verslo centrums paslaugų rinką barjerų, kai įeinama į šią rinką naudojant minėtas prieigas.

(11) RRT, siekdama nustatyti, ar yra būtinas reguliavimas DSP bazinėms stotims paslaugų rinkoje, Ataskaitos 3.2 skyriuje, vadovaudamasi Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 8 ir 13 konstatuojamosiomis dalimis, įvertino DSP bazinėms stotims paslaugų rinką pagal šio nutarimo 8 pastraipoje nurodytą pirmąjį kriterijų, taip pat antrąjį kriterijų – rinkos charakteristika ir struktūra, kuri nelemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijos be poreikio taikyti įpareigojimus,

⁵ 2017 m. vasario 1 d. „Teo LT“, AB, AB „Omnitel“ ir AB „Baltic Data Center“ baigė reorganizavimo procesą ir „Teo LT“, AB pakeitė pavadinimą į Telia Lietuva, AB.

nurodytus Įstatymo 17 straipsnyje. Atlikus vertinimą, nustatyta, kad DSP bazinėms stotims paslaugų rinka netenkina Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 13 konstatuojamojoje dalyje nurodyto trijų kriterijų testo antrojo kriterijaus, kadangi mobiliojo ryšio operatoriai, kurie perka DSP bazinėms stotims paslaugas, neturi konkurencinio pranašumo vienas kito atžvilgiu, iš dalies gali daryti įtaką DSP bazinėms stotims paslaugų prieigos suteikimo ir teikimo sąlygoms, DSP bazinėms stotims paslaugų rinka pasižymi charakteristikomis, dėl kurių ateinančiu 5 metų laikotarpiu į DSP bazinėms stotims paslaugų rinką gali ateiti nauji paslaugų teikėjai, galintys pasiūlyti DSP bazinėms stotims paslaugas. Taip pat nustatyta, kad DSP bazinėms stotims paslaugų rinkoje nėra vienas iš paslaugų teikėjų neužėmė 40 proc. rinkos dalies ir neturi galimybių elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų ar paslaugų gavėjų, todėl nėra pagrindo teigti, kad DSP bazinėms stotims paslaugų rinkoje yra ar gali atsirasti didelę įtaką turinčių ūkio subjektų.

(12) Remiantis Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 18 konstatuojamąja dalimi, jeigu netenkinamas bet kuris iš trijų kriterijų, tai rodytų, kad rinkai neturėtų būti taikomas *ex ante* reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, DSP verslo centrams paslaugų rinkoje ir DSP bazinėms stotims paslaugų rinkoje *ex ante* reguliavimas negali būti taikomas.

(13) Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi, RRT turi teisę atlikti ne visą elektroninių ryšių rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskirus jos etapus, jeigu motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitų etapų atlikti nėra tikslinga. Atsižvelgiant į tai, kad Ataskaitos 3.1 ir 3.2 skyriuose nustatyta, jog atitinkamai DSP verslo centrams paslaugų rinkos ir DSP bazinėms stotims paslaugų rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo, RRT neatliko Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto antro rinkos tyrimo procedūros etapo, t. y. konkurencijos veiksmingumo DSP verslo centrams paslaugų rinkoje ir DSP bazinėms stotims paslaugų rinkoje vertinimo.

Taryba k o n s t a t u o j a:

(14) Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad RRT atlieka elektroninių ryšių rinkos tyrimą, kurio tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

(15) Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, jog jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (arba) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, RRT Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (arba) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

(16) Kadangi, atlikus Rinkos tyrimą, Ataskaitos 3.1 ir 3.2 skyriuose atitinkamai nustatyta, kad DSP verslo centrams paslaugų rinka netenkina Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 8 konstatuojamojoje dalyje nurodyto trijų kriterijų testo pirmojo kriterijaus, o DSP bazinėms stotims paslaugų rinka netenkina Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 13 konstatuojamojoje dalyje nurodyto trijų kriterijų antrojo kriterijaus, konstatuotina, jog vadovaujantis Rekomendacijos (ES) 2020/2245 preambulės 18 konstatuojamąja dalimi, DSP verslo centrams paslaugų rinkoje ir DSP bazinėms stotims paslaugų rinkoje *ex ante* reguliavimas negali būti taikomas. Atsižvelgiant į

tai, DSP rinka nepasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, todėl ūkio subjektui Teliai RRT direktoriaus 2006 m. lapkričio 10 d. įsakyme Nr. 1V-1183 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Mažos spartos skirtųjų linijų galinių segmentų rinkoje“ ir RRT direktoriaus 2016 m. sausio 8 d. įsakyme Nr. 1V-16 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką aukštos kokybės duomenų perdavimo elektroninių ryšių tinklo galiniu segmentu paslaugų rinkoje“ nustatyti įpareigojimai yra naikintini.

Taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Didmeninių specialiųjų pajėgumų rinkos tyrimo ataskaitą (pridedama).
2. Panaikinti didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiam ūkio subjektui Telia Lietuva, AB, nustatytus įpareigojimus ir pripažinti netekusiais galios:
 - 2.1. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. lapkričio 10 d. įsakymą Nr. 1V-1183 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Mažos spartos skirtųjų linijų galinių segmentų rinkoje“;
 - 2.2. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. sausio 8 d. įsakymą Nr. 1V-16 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką aukštos kokybės duomenų perdavimo elektroninių ryšių tinklo galiniu segmentu paslaugų rinkoje“.
3. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2025 m. X d.

Šis nutarimas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Tarybos pirmininkas